

Udhëzues gazetaresk

Udhëzime për lëshimin e njoftimeve, lajmeve dhe paralajmërimeve në lidhje me mbrojtjen civile dhe personat me aftësi të kufizuara

Për të gjithë ata që preken në një numër dhe shkallë joproporcionale në krahasim me pjesën tjetër të popullsisë kur ndodh një fatkeqësi natyrore

TËRMET

ZJARR

PËRMBYTJE

KUSHTET EKSTREME

Konfederata Kombëtare e Personave me Aftësi të Kufizuar (NCDP)

Shtabi: 236 El. Venizelou str., P.C. 163 41, Ilioupoli, Greece

Tel. +30 210 9949837, Fax +30 210 5238967

E-mail: esaea@otenet.gr, Faqja e internetit: www.esamea.gr

Faqja e NCDP në Facebook: <https://el-gr.facebook.com/ESameAgr>

Ndiqui NCDP në Twitter: <https://twitter.com/ESAMEAgr>

Gjeni kanalën NCDP në YouTube: www.youtube.com/user/ESameAGr

Athinë, 2021

Ky udhëzues është përgatitur për NCDP nga kompania EUROPRAXIS m.IKE. në kuadër të projektit “4PLUS: Ndërgjegjësimi i publikut, Gatishmëria, Pjesëmarrja dhe Koordinimi për Mbrojtjen Civile për të Gjithë”. Projekti është pjesë e “Programit Interreg IPA II të Bashkëpunimit Ndërkufitar Greqi-Shqipëri 2014-2020” (greece-albania.eu) dhe bashkëfinancohet nga Bashkimi Evropian dhe nga fondet kombëtare të Greqisë dhe Shqipërisë. Pikëpamjet e shprehura në udhëzues nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Bashkimit Evropian, vendeve pjesëmarrëse dhe Autoritetit Menaxhues.

Redaktimi i shtypit:

EUROPRAXIS μ.IKE

4 Vergas str., P.C. 176 73 Kalithea

Telefoni: +30 210 9521313, Fax: +30 210 9521318

Email: info@euro-praxis.com, Faqja e internetit: www.euro-praxis.com

Cila është çështja?

Fatkeqësitë natyrore në shkallë të gjerë, të tilla si zjarret, moti ekstrem, përmbytjet dhe tërmetet, janë shumë të paparashikueshme dhe rrezikojnë shumë aspekte të jetës së njerëzve - shëndetin, sigurinë, strehimin, aksesin në ushqim, ujë dhe më shumë sende kryesore, për të përmendur vetëm disa. Masmediat moderne dhe asinkrone (gazetat, televizioni, radio, media sociale, media elektronike, etj.) janë jo vetëm kanale të rëndësishme informacioni dhe argëtimi, por edhe bartës të rëndësishëm informacioni dhe informacioni për publikun në rastet kur kërkohet gatishmëri e shtuar për dukuritë e rënda të afërta natyrore si dhe gjatë zhvillimit të fatkeqësive natyrore në shkallë të gjerë ku kërcënohen jetët dhe pronat e njerëzve.

Sipas kuadrit institucional ekzistues, Masmediat (më tej Mediat) kanë përgjithësisht detyrimin për të lehtësuar aksesin e personave me aftësi të kufizuara dhe sëmundjeve kronike në informacionin që ata ofrojnë. Por, veçanërisht për sa i përket informacionit që lidhet me çështjet e mbrojtjes civile dhe menaxhimit të emergjencave, duhet të jetë prioritet çështja e aksesueshmërisë dhe përshtatshmërisë së informacionit të ofruar për personat me aftësi të kufizuara dhe familjet e tyre. Studime të ndryshme nga e gjithë bota kanë treguar tashmë se në rast fatkeqësish të çdo lloji, personat me aftësi të kufizuara janë në rrezik më të madh dhe, në krahasim me pjesën tjetër të popullsisë, ata janë të prekur në një numër disproporcional. E njëjta gjë vlen edhe për shumë të moshuar, për personat me nevoja të shtuara për infermierinë dhe në përgjithësi për të gjithë personat me autonomi të reduktuar, të përkohshëm apo të përhershëm.

Arsyet janë të ndryshme:

- Sepse sistemet e gatishmërisë dhe reagimit ndaj emergjencave janë krijuar për personin "mesatar" i cili mund të ecë, vrapojë, drejtojë makinën, të shohë, të dëgjojë dhe t'u përgjigjet shpejt udhëzimeve.
- Sepse deri më sot, nevojat për informacion dhe mbështetje të grupeve të tilla nuk janë regjistruar, studiuar dhe nuk adresohen në mënyrë adekuate nga qendrat e planifikimit të mbrojtjes civile dhe menaxhimit të krizave.
- Për shkak se është dokumentuar se njerëzit nga këto grupe nuk kanë marrë pjesë në proceset e menaxhimit të fatkeqësive dhe reduktimit të rrezikut që zbatohen aktualisht në komunitetet e tyre dhe janë përjashtuar nga vendimmarrja dhe planifikimi i proceseve të tilla.
- Për shkak se organet kompetente nuk janë kujdesur për ruajtjen e informacionit dhe të dhënave (regjistrave) të qytetarëve që kanë nevojë për ndihmë shtesë dhe paraqesin nevoja të shtuara në raste krizash, në mënyrë që ata të dinë/planifikojnë paraprakisht në përputhje me rrethanat.
- Për shkak se shumica e këtyre njerëzve nuk janë informuar kurrë për rëndësinë e gatishmërisë së tyre dhe se sa e rëndësishme është të kenë përgatitur paraprakisht planin e tyre personal të gatishmërisë për fatkeqësi/kriza.
- Për shkak se burimet njerëzore emergjente nuk janë trajnuar kurrë për aftësi të tilla komunikimi dhe menaxhuese.
- Sepse në një krizë apo fatkeqësi, koncepti i të drejtave duket se humbet nën presionin e nevojave imediate të të gjithë të mbijetuarve.

Udhëzues gazetaresk: Mbrojtja Civile dhe Personat me Aftësi të Kufizuara

Dhe këto janë disa nga arsyet. Megjithatë, pamundësia e vërejtur deri tani nga ana e medias për të siguruar që informacioni që ato japin (p.sh. nëpërmjet transmetimeve të informacionit ose me paralajmërime dhe udhëzime për publikun e gjerë gjatë shfaqjes së një kërcënimi) nga njëra anë "arrin" personat e ndryshëm me aftësi të kufizuara/personat e penguar (aksesueshmëria e mesazhit) dhe nga ana tjetër përfshin informacion të specializuar për këta persona (përmbajtja e mesazhit), përbën një tjetër faktor kritik.

Ky udhëzues u drejtohet gazetarëve, drejtuesve të medias si dhe organizatave përfaqësuese të punonjësve të tyre, duke synuar të ndërtojë kapacitetet e tyre për të siguruar që lëshimi i njoftimeve, lajmeve dhe paralajmërimeve në lidhje me mbrojtjen civile dhe personat me aftësi të kufizuara të përfshijë informacionin e duhur dhe të dhënë në formate të aksesueshme. për njerëzit me humbje ose dëmtim të dëgjimit, njerëzit që janë të verbër ose me shikim të dëmtuar dhe njerëzit me kufizime të tjera komunikimi/perceptimi. Udhëzuesi synon gjithashtu të informojë vetë personat me aftësi të kufizuara dhe/ose sëmundje kronike dhe familjet e tyre, si dhe organet e tyre përfaqësuese në lidhje me të drejtën e tyre për të aksesuar informacionin e dhënë/transmetuar nga media. Siç theksoi presidenti i E.S.A.me.A., Yiannis Vardakastanis, si anëtar i Grupit III të Komitetit Evropian Ekonomik dhe Social, në seancën dëgjimore të mbajtur më 10.07.2019 në Bruksel për median dhe aftësinë e kufizuar, *"Komunikimi e të drejtave të personave me aftësi të kufizuara duhet parë si një pjesë e rëndësishme e një çështjeje më të madhe se si ne e portretizojmë diversitetin në shoqërinë tonë në tërësi. Kjo është një çështje që është në qendër të vlerave tona demokratike."*

Stereotipet, paragjykimet dhe diskriminimi

Është konstatuar se si vetë personat me aftësi të kufizuara, ashtu edhe çështjet që i shqetësojnë, rrallëherë shfaqen nga emetimet e lajmeve që synojnë publikun e gjerë. Ato zakonisht përfshihen në programe, raporte dhe artikuj të veçantë në lidhje me sektorët e shëndetësisë dhe mirëqenies. Por edhe kur aftësia e kufizuar përfshihet në transmetime, reportazhe, artikuj etj. drejtuar publikut të gjerë, personat me aftësi të kufizuara paraqiten nga media në mënyrë stereotipe ose si "viktima" të një tragjedie ose si "superheronj" që luftojnë kundër tyre. natyra/fati i vet dhe kufizimet që imponon, duke arritur arritje unike në sport, shkencë, art etj. Imazhi i "viktims" dhe "superheroit" janë dy anët e së njëjtës medalje, pasi në të dyja rastet aftësia e kufizuar vlerësohet negativisht. shenjë.

Format stereotipike në të cilat paraqiten edhe personat me aftësi të kufizuara në media janë zakonisht si persona pa gjini dhe seksualitet, si qytetarë joaktivë, si barrë. Mendo pak: Sa herë i keni parë personat me aftësi të kufizuara të prezantohen nga media si të rinj me ëndrra dhe shqetësime, si bashkëshortë dhe prindër me përgjegjësi, si profesionistë (mjekë, avokatë, shkencëtarë socialë etj.) me një përditshmëri kërkuese. , si punëdhënës me detyrime, si qytetarë me veprim social, si aktivistë që luftojnë për të drejtat e tyre?

Paragjykimet ndaj personave me aftësi të kufizuara janë të lidhura me ndjenjat e keqardhjes, simpatisë, mëshirës që mediat zakonisht përpiqen të nxisin në publik për hir të shikimit të televizionit, audiencës, shitjeve. Prezantimi i aftësisë së kufizuar dhe sëmundjeve kronike si pjesë e diversitetit njerëzor dhe rrjedhimisht e personave me

aftësi të kufizuar dhe sëmundjeve kronike si njerëz të zakonshëm dhe bartës të të drejtave, mungon në mediat bashkëkohore. Diskriminimi ndaj personave me aftësi të kufizuara - i cili ndodh kur një person trajtohet në mënyrë më pak të favorshme se një person tjetër në një situatë të ngjashme - merr formën e barrierave. Barrierat arkitekturore, ergonomike, teknologjike, të sjelljes etj. e bëjnë të vështirë si për publikun me aftësi të kufizuara dhe gjendje kronike aksesin në shërbimet dhe produktet e medias ashtu edhe për gazetarët/profesionistët me aftësi të kufizuara dhe kushte kronike punësimin në sektorin e medias.

Mitet kundrejt realitetit

Miti: "Popullsia e personave me aftësi të kufizuara është e vogël, kështu që aftësia e kufizuar nuk është një çështje për publikun e gjerë, por vetëm për një grup të vogël të popullsisë"

Realiteti: Sipas Observatorit për Çështjet e Aftësisë së Kufizuar të ESA, personat me aftësi të kufizuara përbëjnë 24,7% të popullsisë së vendit 16 vjeç e lart, pra 2,231,197 nga 9,016,247 persona gjithsej¹. Padukshmëria e personave me aftësi të kufizuara dhe sëmundjet kronike nuk lidhet me madhësinë e popullsisë së tyre, por me faktin se disa aftësi të kufizuara dhe gjendje kronike nuk janë të dukshme dhe me barrierat (arkitektonike, ergonomike, të sjelljes, etj.) të cilave ekziston ekzistenca. Kufizimet në pjesëmarrjen e tyre sociale. Nëse përqindjes së mëparshme i shtohen edhe ato që lidhen drejtpërdrejt me personat me aftësi të kufizuara dhe sëmundjet kronike (prindërit/kujdestarët dhe konteksti më i gjerë familjar), segmenti i publikut që ka një interes të drejtpërdrejtë për çështjet e aftësisë së kufizuar/kushtet kronike rritet ndjeshëm.

Miti: "Aftësia e kufizuar është para së gjithash një çështje mjekësore dhe si e tillë ka të bëjë me gazetarët që merren me raportimin mjekësor dhe çështjet e mirëqenies"

Realiteti: Aftësia e kufizuar është një çështje horizontale që përshkon të gjitha sferat e jetës sociale, ekonomike, politike dhe kulturore. Trajtimi i personave me aftësi të kufizuara dhe sëmundjeve kronike si "pacientë" që kanë nevojë vetëm për trajtim dhe rehabilitim është rezultat i përhapjes së gjatë të modelit mjekësor të aftësisë së kufizuar. Ky model ka pasur një efekt katalitik në paraqitjet verbale dhe vizuale të aftësisë së kufizuar. Një pozicion qendror në modelin mjekësor zë "dëmtimi", i cili përkufizohet si humbja e pjesshme ose totale e një gjymtyre ose ekzistenca e një gjymtyre, organizmi ose mekanizmi trupor me defekt. Pasojat e prevalencës së modelit mjekësor janë nënvlerësimi i aftësive dhe aftësive të personave me aftësi të kufizuara si dhe dallimet ndërmjet tyre bazuar në karakteristikat e tyre individuale, trajtimi i personave me aftësi të kufizuara si "pacient" dhe zbatimi i trajtimit/rehabilitimit/mirëqenies. politikat që çojnë në ndarje dhe marginalizim (p.sh. shkolla speciale, institucione të mbyllura, etj.). Nga ky model buron miti i tragjedisë personale që shumë masmedia miratojnë për të arritur shikueshmëri të lartë televizive, audiencë, shitje. Në këtë kontekst personat me aftësi të kufizuara paraqiten si viktima të ndonjë ngjarjeje tragjike të cilët kanë nevojë për dëshmipërbllim nga shteti dhe bamirësi nga popullata e përgjithshme. Një shembull tipik janë fushatat e bamirësisë, mbledhjet e fondeve dhe shfaqjet si teletonet, në të

¹ Më shumë detaje gjenden në (në greqisht): <https://www.paratiritirioanapirias.gr>

Udhëzues gazetaresk: Mbrojtja Civile dhe Personat me Aftësi të Kufizuara

cilat imazhi i përqendruar te dëmi i personave me aftësi të kufizuara dhe të sëmurëve kronikë përdoret si një simbol i 'cilësisë së mirë' dhe një emblemë e mitit të tragjedisë personale. Një përqendrim i tepruar te dëmtimi i kthen personat me aftësi të kufizuara në objekte keqardhjeje. Veçanërisht përsa i përket mbrojtjes civile dhe çështjeve të menaxhimit të rrezikut dhe emergjencave, personat me aftësi të kufizuara dhe personat vulnerabelë në përgjithësi duhet të identifikohen si grupe me rrezik të lartë dhe prioritar. Jo sepse ata janë superiorë ose inferiorë ndaj të tjerëve, por sepse janë provuar se janë të prekur, vrarë ose lënduar, në një numër joproporcional në fatkeqësi në krahasim me pjesën tjetër të popullsisë (për shembull, shih UNISDR 2013, 'Living with Disability and Disasters Research duke paraqitur rezultatet e sondazhit të parë global të OKB-së për njerëzit që jetojnë me aftësi të kufizuara se si të përgjigjen ndaj fatkeqësive).

Miti: *Personat me aftësi të kufizuara janë vetëm personat me aftësi të kufizuara motorike dhe shqisore"*

Realiteti: Grupi i popullsisë së personave me aftësi të kufizuara karakterizohet nga një heterogjenitet i madh. Sipas nenit 60 të ligjit 4488/2017 (Fletorja e Qeverisë Nr. 137 A/13.09.2017) persona me aftësi të kufizuara "nënkuptojnë personat me vështirësi afatgjata fizike, mendore, intelektuale apo shqisore". Është një term ombrellë që përfshin njerëz nga kategori të ndryshme të aftësisë së kufizuar. Një grupim i kategorive kryesore të aftësisë së kufizuar është si më poshtë: (a) personat me aftësi të kufizuara motorike (p.sh. tetraplegjia, paraplegjia, etj.), (b) personat me aftësi të kufizuara shqisore (p.sh. të shurdhër/të dëmtuarit në dëgjim, të verbër/me shikim të dëmtuar), (c) personat me paaftësi mendore (p.sh. personat me depresion maniak, skizofreni), (d) personat me paaftësi intelektuale/njohëse/zhvilluese (p.sh. personat me autizëm), (e) personat me aftësi të kufizuara të tjera (p.sh. personat me sindromën Down), (f) personat me gjendje kronike (p.sh. njerëzit me talasemi, nefropati, diabet mellitus) dhe (g) personat me aftësi të kufizuara të rënda dhe të shumëfishta.

Çështja e rikthimit të "imazhit" të aftësisë së kufizuar

Dhënia nga media e informacionit të aksesueshëm dhe të përdorshëm për personat me aftësi të kufizuara dhe gjendje kronike për legjislativën, politikën, masat, shërbimet dhe programet që i prekin drejtpërdrejt ose tërthorazi, mund të lehtësojë aksesin e tyre në të drejtat që gëzojnë të gjithë qytetarët. Kjo është veçanërisht e rëndësishme pasi personat me aftësi të kufizuara dhe gjendje kronike përballen me pengesa në ushtrimin e të drejtave themelore si e drejta për shëndet, arsim, mësim gjatë gjithë jetës, punësim, mbrojtje civile, etj., në mënyrë të vazhdueshme që familjet e tyre t'u përkasin më të varfërve dhe më të varfërve. grupet e përjashtuara të popullsisë.

Mënyra se si paraqitet aftësia e kufizuar verbalisht dhe figurativisht dhe frekuenca me të cilën personat me aftësi të kufizuara dhe sëmundjet kronike shfaqen në media ka një ndikim në mënyrën se si ata trajtohen nga shoqëria dhe politikën. Për shembull, nëse aftësia e kufizuar portretizohet si një tragjedi, personat me aftësi të kufizuara do të trajtohen sikur të ishin viktima të ndonjë ngjarjeje tragjike dhe kjo do t'i ndjekë ata jo vetëm në jetën e tyre të përditshme, por edhe do të përkthehet në politika sociale që përpiqen t'i kompensojnë ata për tragjedinë që pësuan. Në të kundërt, nëse aftësia e kufizuar portretizohet si përjashtim social i pajustificuar, personat me aftësi të kufizuara

do të shihen si anëtarë të një shoqërie që i injoron dhe neglizhon ata, dhe jo si viktime të një situatë. Në këtë rast, politikë sociale do të fokusohen në zbutjen e përjashtimit që përjetojnë, dhe rrjedhimisht në heqjen e pengesave që hasin në përpjekjet e tyre për të marrë pjesë si qytetarë të barabartë në shoqëri dhe për të shijuar jetën.

Detyrimet institucionale të medias ndaj personave me aftësi të kufizuar

Kushtetuta e vendit njih të drejtën e patjetërsueshme të çdo qytetari për informim (neni 5A, par.1), të drejtën e personave me aftësi të kufizuar për të gëzuar masa që sigurojnë autonominë e tyre, integritimin profesional dhe pjesëmarrjen në jetën shoqërore, ekonomike dhe politike të vendi (neni 21, par. 6) si dhe detyrimi i radiotelevizionit shtetëror për të treguar respekt për vlerën e qenies njerëzore (neni 15, par. 2). Me ratifikimin e Konventës së Kombeve të Bashkuara (OKB) për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara² me Ligjin 4074/2012 (Gazeta e Qeverisë Nr. 88 A /11.4.2012), vendi u angazhua të zbatojë kërkesat e përfshira në të. Duke njohur rolin e rëndësishëm që luajnë masmediat publike dhe private në promovimin e autonomisë dhe përfshirjes sociale të personave me aftësi të kufizuara, Konventa me nenet 8, 9, 21 dhe 30 mandaton zbatimin e masave që synojnë: a) aksesin e papenguar të personave me aftësi të kufizuara një paaftësi në informacionin që ata japin/transmetojnë, b) portretizimi i tyre në mënyrë pozitive, duke kontribuar në kultivimin e një kulture të pranimit të të drejtave të tyre, dhe c) lirinë e shprehjes së mendimit dhe transmetimit të informacionit dhe ideve nga personat me aftësi të kufizuara. veten e tyre.

Sipas pikave 1 dhe 2 të nenit 67 të ligjit 4488/2017 (Fletorja e Qeverisë Nr. 137/13.09.2017), e cila përcakton udhëzimet për zbatimin e Konventës, “1. Masmediat publike dhe private, të shkruara dhe elektronike, promovon konsolidimin dhe respektimin e parimit të mosdiskriminimit Për këtë qëllim, Këshilli Kombëtar i Radios dhe Televizionit (KKR) në Kodet e Sjelljes për Transmetimet e Lajmeve, Reklamën dhe Programet Argëtuese që harton, duhet të përfshijë dispozita që synojnë realizimin parimi i mosdiskriminimit për shkak të aftësisë së kufizuar, në zhvillimin e një dialogu pluralist për çështjet e personave me aftësi të kufizuar dhe promovimin e barazisë thelbësore ndërmjet personave me dhe pa aftësi të kufizuara 2. Ofruesit e shërbimeve të medias dhe komunikimit, duke përfshirë internetin, janë të detyruar të përdorin teknologjitë e reja, si faqet e internetit që flasin, titrat, përshkrimi audio, interpretimi i shenjave, për të siguruar aksesin e personave me aftësi të kufizuara në to...”.

Në bazë të kërkesave të paragrafit 2 të lartpërmendur, nr. KYA 3586/2018 (Fletorja e Qeverisë Nr. 5491 B/06.12.2018)³, sipas së cilës ofruesit e shërbimeve publike dhe private të masmedias duhet:

- a) të transmetojë buletinet e lajmeve dhe lajmet e fundit në gjuhën greke të shenjave me titra të njëkohshëm në greqisht,

² Në dispozicion në (në greqisht): <https://www.esamea.gr/about-us/welcome-note/86-legal-framework/symbasi/547-symbasi-oie-gia-ta-dikaiomata-ton-atomon-me-anapiria>

³ Për më shumë informacion, ju lutemi lexoni MLA-në përkatëse, e cila gjendet në faqen e internetit të Federatës Greke të të Shurdhërve (OMKE). Lidhje: <https://www.omke.gr/wp-content/uploads/FEK-5491-2018-Prosvasi-AmeA-sta-MME.pdf>

- b) të sigurojë në dhe përgjatë buletineve qendrore të lajmeve rrjedhën e të gjitha lajmeve kombëtare dhe ndërkombëtare në formën e titujve në lëvizje me shpejtësi të ulët dhe
- c) të transmetojë një program televiziv me përmbajtje informative ose jo informative, si, ndër të tjera, programe informative, dokumentarë, programe edukative, me titra të njëkohshme në gjuhën greke.

Kuadri ligjor kombëtar përfshin gjithashtu një dispozitë për gjuhën e urrejtjes kundër personave me aftësi të kufizuara. Më konkretisht, në paragrafin 1 të nenit 1 të ligjit 4285/2014 (Fletorja e Qeverisë Nr. 191 A/10.09.2014) thuhet se gjuha e urrejtjes përbën veprë penale që sjell sanksione (gjobë dhe burgim) kur kryesi me dashje, publikisht, gojarisht ose me shtyp, nëpërmjet internetit ose në çfarëdo mënyre apo mënyrë tjetër, nxit, provokon, nxit ose nxit akte ose veprime që mund të shkaktojnë diskriminim, urrejtje ose dhunë ndaj një personi ose grupi personash, të përcaktuar në bazë të për aftësinë e kufizuar, në mënyrë që rrezikon rendin publik ose rrezikon jetën, lirinë ose integritetin fizik të personave të mësipërm.

Aftësia e kufizuar dhe sëmundja kronike në kodin e etikës gazetareske

Në nenin 5 të Rregullores nr.1/1991 të Këshillit Kombëtar të Radios dhe Televizionit “Për etikën gazetareske në radiotelevizion” (Kodi i Etikës Gazetare), theksohet se “Nuk lejohet prezantimi i personave në një mënyrë, që, në rrethana specifike, mund të nxisin poshtërimin, izolimin social ose diskriminimin e pafavorshëm në dëm të një pjese të publikut mbi bazën në veçanti të [...] sëmundjes ose paaftësisë...”.

Gjithashtu, në nënseksionin d) të nenit 2 të “Kodit të Etikës Profesionale dhe Përgjegjësisë Sociale të gazetarëve anëtarë të E.S.H.E.A”, thuhet se gazetari duhet: “Të respektojë mbrojtjen e të miturve dhe personave me aftësi të kufizuara dhe probleme të rënda shëndetësore.”.

Sipas sa më sipër, gazetarët duhet të adoptojnë një perspektivë ligjore për çështjet e aftësisë së kufizuar/sëmundjeve kronike, siç parashikohet në Konventën e OKB-së (shih më lart).

Si mund të kontribuojë më së miri media në përmirësimin e gatishmërisë së personave me aftësi të kufizuara dhe në hartimin e një mbrojtjeje civile moderne, gjithëpërfshirëse?

Sipas Organizatës Botërore të Shëndetësisë, për një popullatë, rreziku, pra probabiliteti i pasojave të dëmshme (vdekje, lëndim, humbje/dëmtim të pronës, etj.), nga ndodhja e fatkeqësive të mundshme, është në përpjesëtim me madhësinë e kërcënimit. (d.m.th. intensiteti i fenomenit) ndaj të cilit është e ekspozuar popullsia dhe dobësitë (p.sh., shkalla e cenueshmërisë) e asaj popullate, por në përpjesëtim të zhdrejtë me nivelin e saj të gatishmërisë. Prandaj, veçanërisht për popullatat me dobësi të shtuara (popullata të cenueshme si personat me aftësi të kufizuara dhe/ose gjendje kronike), përmirësimi i gatishmërisë për emergjencë, d.m.th., aftësia për t'u përgjigjur, është një faktor kritik

Udhëzues gazetaresk: Mbrojtja Civile dhe Personat me Aftësi të Kufizuara

dhe kërkon ndërgjegjësim, informacion, planifikim dhe ekspertizë paraprake. Duke ndërmarrë disa hapa të thjeshtë, por të synuar sot, vetë individët mund të përgatiten më mirë për t'u përballur me emergjencat e ndryshme të mundshme. Këtu mund të ndihmojmë të gjithë, por veçanërisht mediat përmes fushatave të synuara dhe transmetimeve të informacionit, për shembull për të inkurajuar njerëzit që të ecin përpara me planifikimin e përgatitjes individuale/familjare dhe për të përcjellë informacionin kryesor të përshtatur me nevojat specifike të personave me aftësi të kufizuara dhe të tyre. familjet dhe në forma të kapshme dhe të kuptueshme për të gjithë. Për shembull:

- informacion për rreziqet më të mundshme në çdo zonë dhe për planet përkatëse të emergjencës,
- udhëzime të përshtatura siç duhet për vetë-mbrojtje për lloje të ndryshme rreziqesh,
- udhëzime specifike të gatishmërisë dhe lista kontrolli për aftësi të kufizuara të ndryshme,
- informacion në lidhje me shërbimet lokale të urgjencës dhe çdo program komunal të para-regjistrimit për individët/familjet që kanë nevojë për dispozita shtesë,
- informacion mbi sistemet specifike lokale/rajonale/kombëtare të paralajmërimit,
- informacion mbi zhvillimin e planeve individuale të evakuimit, dhe
- udhëzime se ku mund të shkojnë njerëzit në rast urgjence.

Duke qenë se komuniteti i personave me aftësi të kufizuara karakterizohet nga diversiteti, përjashtimi dhe varfëria, që përpjekjet e mësipërme të kenë një efekt thelbësor, është e nevojshme si parim i përgjithshëm të hartohen qasje të shumta paralelisht. Qasja në paralajmërim, udhëzime, njoftime, oferta ndihme dhe informacione të tjera publike për personat me aftësi të kufizuara kërkon një ndërgjegjësim për nevojat e ndryshme dhe njohje me aftësitë dhe kufizimet e teknologjive të ndryshme të komunikimit. Prandaj, përmbajtja duhet të ofrohet në formate të ndryshme alternative për problemet e dëgjimit, shikimit, komunikimit dhe perceptimit. Indikative:

- E-maillet, faqet e internetit dhe aplikacionet celulare duhet të dizajnohen sipas udhëzimeve ndërkombëtare dhe standardeve të aksesueshmërisë (p.sh., WCAG)
- Skedarët e bashkangjitur dhe të transferueshëm duhet të sigurohen në formate të aksesueshme (p.sh., Word i aksesueshëm, PDF i aksesueshëm, etj.) por edhe në formate alternative të përshtatshme për raste të veçanta (p.sh., format audio, video me kuptim dhe titra, format Braille dhe LargePrint gati për format ambliopik, Lexues i lehtë, etj.)
- Mesazhet dhe spotet duhet të jenë në gjuhë të thjeshtë, me shkronja të mëdha, me performancë paralele në gjuhën e shenjave, etj.
- Materiali i printuar duhet të prodhohet gjithashtu në formate alternative (p.sh. printim Braille, version me printim të madh, DVD me video në gjuhën e shenjave, version Lexues i lehtë, etj.)
- Ngjarjet dhe aktivitetet live duhet të organizohen në hapësira të aksesueshme (p.sh., me rampa, ashensorë të aksesueshëm, parking dhe WC për personat me aftësi të kufizuara, me një shërbim përkthimi në gjuhën e shenjave, me prezantues të kualifikuar, etj.)

Udhëzues gazetaresk: Mbrojtja Civile dhe Personat me Aftësi të Kufizuara

- Njoftimet, paralajmërimet dhe udhëzimet duhet të transmetohen disa herë nëpër media/kanale të ndryshme dhe me përmbajtje të përshtatur në përputhje me rrethanat

Rekomandime të përgjithshme për gazetarët

- Përdorni gjuhën dhe terminologjinë e informuar nga modeli social i aftësisë së kufizuar ose qasja e të drejtave.
- Theksoni barrierat që e vështirësojnë aksesin e personave me aftësi të kufizuara në të drejtat e tyre dhe mos u fokusoni në "dëmtimet" dhe "nevojat e veçanta" të tyre.
- Shmangni portretizimin e personave me aftësi të kufizuara dhe gjendjeve kronike si heronj të pafuqishëm ose të pakënduar të jetës së përditshme.
- Të përcjellë idenë se personat me aftësi të kufizuara dhe sëmundje kronike mund të kenë kufizime të ndryshme (fizike, shqisore, etj.), por kjo nuk nënkupton automatikisht mungesë aftësish dhe aftësish për pjesëmarrjen e tyre aktive në zhvillimin ekonomik, social, politik dhe kulturor.
- Tregojini personat me aftësi të kufizuara dhe sëmundjet kronike si njerëz të zakonshëm që kanë të njëjtat detyrime si çdo qytetar tjetër dhe marrin pjesë aktive në jetën e përditshme dhe në formësimin e shoqërisë dhe kulturës.
- Bëjeni të dukshme ekzistencën e personave me aftësi të kufizuara duke integruar çështjet që kanë të bëjnë me ta në përmbajtjen e medias suaj dhe duke i ftuar në emisionet tuaja ose duke i intervistuar ata për të paraqitur çështjet e tyre dhe për të shprehur pikëpamjet dhe qëndrimet e tyre.
- Theksoni historitë personale dhe incidentet e personave me aftësi të kufizuara pas fatkeqësive natyrore dhe fokusohuni në boshllëqet (p.sh. aksesueshmëria) dhe papërshtatshmëritë në praktikën ekzistuese të mbrojtjes civile që mund/duhet të korrigjohen.
- Theksoni nevojën për të zhvilluar strategji dhe për të ndarë më shumë burime për të krijuar infrastrukturë dhe shërbime të mbrojtjes civile gjithëpërfshirëse dhe të aksesueshme.
- Tregoni rastet e përjashtimit të personave me aftësi të kufizuara dhe shembuj të praktikave të mira.
- Siguroni kohë/hapësirë reklamimi falas për agjencitë lokale të aftësisë së kufizuar.
- Kujtoni dhe festoni ditët evropiane, globale dhe ndërkombëtare kushtuar të drejtave të personave me aftësi të kufizuara dhe sëmundjeve kronike.
- Zhvillimi i bashkëpunimit me Zyrën e Shtypit të E.S.A.meA. dhe agjencitë anëtare të saj për t'ju ofruar këshilla dhe materiale informative.

Për më shumë informacion

Vizitoni portalin tonë në <https://portal.4plus-project.eu> dhe mësoni më shumë rreth mbrojtjes civile të personave me aftësi të kufizuara dhe personave me aftësi të kufizuara në përgjithësi.

**KONFEDERATA KOMBËTARE E
PERSONAVE ME AFTËSI TË KUFIZUAR**

KONFEDERATA KOMBËTARE E PERSONAVE ME AFTËSI TË KUFIZUAR

Athinë (Shtabi)

236, El. Venizelou Av., 16341, Ilioupolis

Telefoni: 210 9949837

Fax: 210 5238967

Email: esaea@otenet.gr

Janine (Zyra e degës)

11, Arch. Makariou str., 45221 Ioannina

Telefoni: 26510 62283

Fax: 26510 62283

Email: esamea1@otenet.gr

Faqja e internetit: www.esamea.gr Facebook: ESAMEAgr

Twitter: ESAMEAgr • Youtube: ESAMEAgr